

NOVINE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrsko slovence.
PRIHÁJA VSAKO NEDELO.

Cena Novin je na leto:
Doma . . . . . 3 K.
v Ameriko . . . . . 6 K.
za naročnike Marijinoga lista, če se jih več na
eden naslov pošila, doma . . . . . 2 K.
v Ameriko vsakom na njegov naslov . . . . . 5 K.
Cena ednoga falata je doma za naročnike Marijinoga
lista 4 filere, za nenaročnike 6 filerov.

Dobijo se
Novine, Marijin list i Kalendar Srca Jezušovoga pri
KLEKL JOŽEFI,
vpok. pleb. v Čerensovcih,
Cseröld, Zalamegye. Naročnina i dopisi se tudi k tom
moro pošilati.

Cena Novin z Marijinim listom i Kalendarom Srca
Jezušovoga vküp je na leto:
domá, če za več naročnikov na eden naslov se
pošilajo . . . . . 4 K.
če samo za ednoga . . . . . 5 K.
v Ameriko vsakom naročnik na njegov lasten
naslov . . . . . 8 K.

„Dána je meni vsa oblást.“

— Mát. XXVIII. —

Z temi rečmi začne Jezuš svoj govor denšnjega Evangeliuma, kak či ne bi meo dozdej oblasti. Pa je že prle pisano od njega, ka je »tak govorio, kak kí oblást má.“ Celo sv. Jánoš svedoči od njega: „V začétki je bila Reč i Reč je bila pri Bogi i Bog je bila Reč. . . . Vsa so po njoj včinjena i brezi njé je nikaj ne včinjeno.“ Znáno nam je, ka je tá „Reč“ boža druga božanska peršona. Vsa so po njoj včinjena, ár je Bog tá „Reč.“ Pa kí je stvoro vsa, štera so, zdaj tak govori: „Dána je meni vsa oblást na nébi i na zemli.“ Ár je kak človek zdaj dobo to oblást, štero je meo od vekomaj kak Bog poleg etih psalmusa 2-ga: „Sin moj si ti, dnes sam porodo tebé . . . pa ti dam národe za úročino ino za posestvo mejé zemlé.“

Ne kralúje naime on več nad zemlov samo kak Bog, nego tudi kak človek. Zaslúžo ši je on to oblást po svojem včlovečenji pa po svojoj britkoj moki, štere kak Bog ne bi mogeo trpeti, kak človek samo pa ne bi mogeo prenášati.

Pa stem smo grátali mi njegova last: „dam ti národe za úročino“ ino smo k njemi privézani z dúšov-telom. Od toga časa mao se obráča celo življenje, všo človečanstvo, cela zgodovina človečega roda okoli Jezúša.

Lúdjé se delijo na dvá déla: Edni so, ki poslúšajo njega, ár se držijo reči: „Včíte vse národe,“ štere reči za njé to pomenijo: „naj se včijo od vás vsi

národje,“ drugi pa so, kí neščejo čúti od Jezušovoga návuka, šterim se življenje lepše i boše vidi v neprijátelstvi z tistim Kristušom, šteri je njé z svojov krvjov dolikúpo, ár si míslijo z toga neprijátelstva več haskov zaslužiti.

Pa je uanč ne láž, ka vnogokrát tistim boše ide na zemli, kí so proti Bogi, kak onim, kí so z njim. Pa ka z toga shája? Ka naj povržemo mí tudi Bogá? Nikak nej! Z toga samo edno sprevídimo, pa to je to, ka se šatan pášči z dárami k sebi privézati one, štere je na svojo strán dobo, ár zná, ka pride čaš, kda de je trápo i ne razveseljéva, Kristuš pa má čaš za plačúvanje, njemi je nikša sila ne, rávno kak tudi z kaštigov.

Pa kam se naj pridružimo mi? Čakali mo znán, šteri de močneši? Čújte, ka Kristuš právi: „Vido sam šatana, kak blisk z nebés kapajočega.“ (Luk. X.) Že je ne več dvojiti, šteri je močneši! Močneši je Kristuš, šteri je súno šatana z nebés pa kda se je šatan potom šteo v sreci Ádama opreti proti njemi, je stópo Kristuš doli z nebés pa je v Ádamovoj obleki, v človečem teli, tudi to podporo vzéo šatani pa je zapovedao: „včíte je obdržati vsa, štera sam vam zapovedao,“ kak kí oblást má zapovedávati, ár či obdržimo vsa, štera on žele, te se šatan odmekne od nás, v naših srecaj ne najde tla za sebé ino de nas prisiljeni v lasti Kristušovoj neháti.

Oča nebeski nas je Kristúši dao, Jezúš sám nas je sebi prikúpo, dao nam je zapovedi i svestva, štera nas

občuvajo moči šatanove, včimo se obdržati vsa, štera je Kristuš zapovedao, pa nas te nikdár nikaj ne odtrgne od njega.

Bojna.

Z pomočjov Blažene Device Marije, šteroj na čast so milijoni mesec majnik posvetili z vsakdenešnjov pobožnostjov, smo rešili svojo domovino od neprijátela i junaško napredúvali do grada Przemysla, šteroga naši zdaj začnejo obstrlávati, kak se težki štúki v zadostnom števíli pred njega správiyo.

Tem zmágam pa kda se veselimo, nam novi sovražnik greni srcé. Neveren i nezvesti zavéznik nam je postao talijan. Pravično razsodbo zavúpajmo na dobroga Bogá, on že bo sodo tiste, ki nas te začnejo tiskati, kda smo v teliki jezerih nevolaj i vúpajmo se v njegovoj svétoj pomoči.

Važnejša poročila zadnjih dnevov so sledéča:

V Galiciji so naši zevzéli *Sienaw* i 7000 rusov vlovili. Od Sambora na sever so pa več ruski postojank zevzéli, pri Dnjester reki 5600, pri Kolomei pa 1400 rusov zgrabili.

Na Ruskopolskom so nemci ruse pri *Sakini* popolnoma zbili, zgrábljenih je 2200 rusov i zaplenjenih 4 strojni pušk. Mrtvih rusov je jáko veliko števílo.

Pri Dardanelah so šče zmérom srditi boji. Francozkoj ládji *Jeanne d Arc* se je posrečilo v Marmorski zaliv priplavati i tam ništerno bárko zapleniti. Túrki se junaško braniyo.

Naše napredúvanje. Na vse kráje napredújejo naši i ruske napade odbijávajo. Dober Bog je tak pomogeo, ka so od mája 16-ga do 20-ga znova 20 jezér rusov vlovili i tak jih je od 2-ga mája dozdej 194 jezér vlovlenih.

Keliko rusov je dozdej zgrábljenih? Pri nas i na Nemškom skúpno eden milijon i 17 jezér.

Na Belgijskom nemci srčno odbijavajo angleške napade i vlávlajo angleške podložnike nebelokožce naime z Azije i Afrike.

Na francozkom bojišči med Maas i Mosel rekama se je samo strelba z topovi vršila. — Poprek so na francozkom bojišči vekši boji že dugši čas nej bili.

Taljansko.

Kaj bi radi taljáni? Radi bi taki zasedli i prevzéli južno Tirolsko, Istrio z Trstom, Polov i Fiumov vréd i več otokov na Jadranskom morji, nadale želejo vse mornarske postojanke v Dalmaciji. — Austria-Vogrsko bi ne melo pravice Srbijo na réd jemati i bi moglo predrugačiti celo svojo balkansko politiko, štera se talijanom za njé škodljiva vidi, dovolilo bi pa, naj talijan proti türki zagovárja svoje pravice, i podpira pri sklenjávaji mirü Belgijo pa Srbijo. — Se ve, da je naša vlada té zahteve talijanov ne mogla sprejeti. Obečala je tak Južno Tirolsko, dvá otoka pri Dalmaciji, Valono v Albaniji i autonomijo za Trst, to je, ka de se Trst tak sam ravnao v taljanskem jeziki, kak se prinas Fiume ravna. Več so naše vláde ne mogle obečati če neščejo svojo samostalnost samé vmoriti v tistom kraji.

Zakaj želejo boj talijani? Radi bi pod ravnanje taljanskoga krála spravili vse tiste krajine Austrije-Vogrskoga, kde talijani prebivajo. Za zrok toga namenjenoga roparstva pa denejo to, ka je naša vlada njim nej taki naznala, kak nemcom napoved bojne proti Srbiji. To je samo zrok, popravic pa je to rešenje irredentske politike, štera od leta 1878-ga šče pod taljansko králestvo spraviti vse talijane zvün Italije prebivajoče. Té zrok je jasno od krio tüdi govor Salandra, ministerskoga predsednika, ki právi, ka moro rešiti talijane, štere jezik i zgodovina k ujim veže, to je, ka so nigda k njim slišili. Irredenta reč pomeni: nerešeni.

Razvézana trozvéza. Pred 33 leti je Italija neredila znami i Nemčijo zvézo, zato se právi trozvéza. To zvézo je Italija maja 4-ga gorpovedala i 6-ga stopila z Anglijov, Francijov i Rusijov v novo zvézo, kaj je državnom zbori naznalo ministerski predsednik maja 20-ga.

Razdreta zveza z türki. Taljanska vlada je gorpovedala pogodbo z türki v Lausanne-i sklenjeno.

Amerika bo branila naše i taljanske podložnike. Tak našoj, kak taljanskoi vladi je amerianska naznala, ka po svojih konzulah bo bránila naše podložnike v Italiji, italijanske pa pri nas.

Odtirani srbi i horvatje. Z Taljanskoga so odtirani vsi srbi i horvatje. *Mestrovich*, imenitni srbski kepar z Dalmacije, je tüdi mogo pobegnóti.

Poobláščena vlada za časa bojne. Vlada je 407 glasov dobila proti 74, da sme v bojnom časi potrebne právde sklenjávati, odrédbe vódávati. — V senati, to je v hiši velikašov sta pa samo dvá dalá glás proti boji, ovi vsi za njega.

Nemci so inzultérali taljanskoga poslanika v Berlini. Taljanskoi poslaniki je eden nemški dečko v Berlini krajnšček dol z gláve vdaró. Držávni tajnik je odpúščenje proso pismeno od poslanika za to neprilichno pripetje.

Taljanskih podložnikov obramba na Nemškom. Taljane na Nemškom bode bránila i zastopala. Švicarska lüdovlada.

Boj se napove. Ministerski svet je zajšeó, naj odloči bojno napoved.

Bojno stanje v celom Taljanskem se je razglásilo, kak poročá zürichski konzulat. Cela vojska je že tüdi mobilizérana, to je pod orožje postávljena. V Genovi je 19 pešpolkov. *Garibaldi* Peppino, ropara papežove države rod je poveljnik ednoga mornarskoga oddelka.

Vožnja po Adriji odnehála. Z Rima poročajo, ka so z vožnjov po Jadranskom morji gorhenjali.

Razbijásti taljánje. V večih mestah so taljánje našega konzuláta okna potrli, njegov grb zamazili, našo zastavo v morje vrgli i nas strastno grajali.

Taljanski kral nam je boj napovedao. Knez *Avarna*, poslanik taljanski v Beči je našemi ministri casarsko-králeske hiše prekdao vojno napoved taljanskoga krála, v šteroj kral za zrok boja právi to, ka smo praj mi zavezo prelomili i on si bo švoje narodne pravice proti na z orožjom brano. — Napoved tüdi naznánja, da je potne liste našemi rimskoi poslaniki že prekdála taljanska vlada i to isto prosi za svojega bečkoga poslanika.

Mobilizérana je cela taljanska vojska i diplomatje so domo pozváni.

Odgovor našega krála za svoje národe se etak glasi:

Mojim Národom!

Taljanski kral nam je boj napovedao.

Taljansko králestvo je proti svojemi zavezniki zvestobo prelomilo, ka tomi ne najti para v zgodovini.

Po več, kak tresetiletnoj zavezi, v šteroj se je država lahko poveksála i na nedopovedliv razcvet podignola nas je zapústila Italija v hipi nevarnosti i je v sovražniški tabor prešla z razgrnjenov zastavov.

Mi smo se nej protili Italiji, smo nej njenogo ugléda očrbnili, smo se nej dotikali njenoga poštenja i njenih haskov, verno smo vsikdar spunjavali svojo zavežniško dužnost i smo jo branili, kda se je v boj podala.

Še več smo včinoli: kda je Italija svoje željne oči na naše mejé vrgla, naj zavezo i mér obdržimo, smo se na velike i

nam težavne žrtve odlocili, na takše žrtve, štere, so globoko segnole v naše očinsko sreé.

Italija je mislila, ka si té hip zdaj lahko plen správi; ali njéne parovnosti smo nej mogli zadovoliti.

Usoda se more spuniti.

V deset mesečnoj velikanskoj borbi so moje čete v vernom orožniškom prijátelstvi z vojskov plemenitoga zaveznika zmagovito obstale proti mogočnomi severnomi sovražniki.

Od juga zavratno napadajoči novi sovražnik nam je nej novi nasprotnik.

Novara, Mortara, Kustoza, Lissa so mi v velikom spomini — ponos so moje mladosti — nadale düh Radetzkyjov, Albrecht nadvojvodov, i Tegethoffov, šteri še živé v mojoj vojski i mornarici, me zagotovi, ka mo mejé monarhie i na jug z uspehom mogli obraniti.

Pozdravim svoje v borbi poskušene iz zmagoslavjom venčane šerege, vüпам se v njé i v njüve vojvode i vüпам se v svoja lüdstva, štera za svojo požrtvovalnost naj sprejmejo mojo očinsko zahvalnost.

Vsegamogočni naj blagoslovi naše zastave i obrani našo pravično stran.

Beč, 1915-ga leta, maja 23-ga.

Franc Jožef I. r.

Grof Tisza Štefan I. r.

Dom i svet.

Naš državni zbor je razposlan. Nazadnje se je ešče nanjem odločilo, ka najbližánji rod ranjenih vojakov sme v tretjem razredi na železnici, po pol ceni se voziti na obisk ranjenoga po dovoljenih i določenih linijah. — Odločo je nadale tüdi državni zbor, ka se v ništernih rečeh, štere slišijo k volitvi poslanikov državnih, oblast kurijske sodnije prikráti i té reči spádnejo pred soddržavnoga zbora. — Poleg odloka državnega zbora ne bodo smeli tüdi poslaniki odsehmal na svoje stroške zastave volilcom kúpüvati i ne plačüvati foringe pa dnévnih potrošov tistim volilcom, ki prebivajo na mesti volitve. — Té zbor je premeno v nikših rečih tüdi prvejši zakon od skrovnih volitvih. — Hiša velikašov je právde državnega zbora brez spremembe sprejela.

Portugalsko. Puntarija je velika bila. 300 lüdih je morjenih, 500 više pa ranjenih v Lissaboni. Novo ministerstvo je nastanolo, štero je brš že mir napravilo, ali popravic ešče izdaj vse vré, čerávno je na videž mirno. Streljeni minister ozdrávi, ali pogléd na edno oko je zgübo. Pravijo, da je punt anglež napravo záto, ka njemi je Portugaliya ne štela proti nemcom pomagati.

Spanjolsko. Pod orožje so pozváni vsi časniki. Mogoče, da se cela vojska

pod orožje postávi. To pa záto, naj se branijo španjolci proti angleži, če bi té vdro na sosedno nemirno Portugalio z tem nazlükom, ka bo tam mir delao.

Kapora ali zádav na letošnji pov.

Do julija 25-ga vsaki dobi na metercent pšenice 20 K, žita. ovsa, ječmena i repice pa 15 K. kapore pri vsakoj poštinskoi kasi. Zádav se pa samo na tisto zrnja sme vzéti, štero od hišne i gospodárske potrebčine više pride i po tistoi ceni, kak vlada določi. Za peneze se more menica (váltó, veksl) podpisati, štera pa samo 4 mesece valá i poldrugi odstotek ali procent interesa samo v kraj vleče. Zrnje se te more prekdati, kda oblást določi. Kapora se sme nazájdati i te pogodba ne valá. Ki bi kaporo vzeo, zrnja pa nej prekdao, bi bio kazni podvržen, štera bo stala iz dvamesečne voze pa 600 kron pláče.

Nabori. Apoštolski kral je odrédo naj se 18 i od 42—50 let star moški spol pred vojáski nábar postávi. Den nabora je ešče nej določen.

Peru, lüdovlada v Južnoj Ameriki je dobila novoga predsednika, *José Pardo*-ja, ki je siguren i reden človek.

Dogodki z bojne.

Strašen dogodek z Karpatov.

Eden vojak, ki se je vojsküvao v Karpataj, pripovedavle sledečo zgodbico: Taborili smo v debelom snegi pod ednim gorskim sedlom. Vnoči so me poslali s pozvedavajočim oddelkom na vrh brega. Na nebi miglajo zvezde, s svetlo je, kak či bi sveto mesec. Naročeno mi je bilo, naj preglejüjem samo na vrhi, jaz sam se pa podao naprej do ednoga kraja, odkod je že nej mogeo biti daleč sovražnik. V tihoi noči sam čüo milo ječanje, tak ka je vse škrab šo po meni. Idem gledat, ka to je. Zagledno sam nekaj tak strašnoga, ka nigdar več ne pozabim, kak šte dugo bi živo. Eden ruski vojak je ležao na pol zmrženjeni naslonjeni na edno drevo. Tiho me je proso v takšoj nemščini, ka sam jo komaj razmo, naj ga odnesem na kakši zavarüvani kraj, ka ga ne razklükaje jastrebi. Pravo mi je, ka se je ednok že prebüdo z nezavesti, zato ka ga je živoga začno klükati jastreb. Boj z tem zostradanim ftičom je bio strašen, zato ka se je siromak vojak komaj gibao. Meo je že obe noge zmržnenjivi. Jaz sam ga odneso pod edno pečino, štero sam pokrio s snegom. Tam je siromak konči v miri mro, življenja rešiti njemi je tak nej bilo več mogoče.

Uspeh vojnoga psa.

Z ruskoga bojišča piše eden vojak sledeča:

Našemi polki se je parkrat pripetilo, ka so strelali na njega z hiš,

nego krivca smo nej mogli dobiti. Nazadnje nam je prišeo na pomoč vojni pes, šteri je zosledo krivce. Šli smo skoz edne vesi, nej ka bi nas što napadao. Komaj smo pa prišli z vesi, že so začnoje pokati puške pa so nam svinčeni sršnjovje muvili koli vüh. Šli smo nato nazaj v ves pa smo dobro spreglednoli vse hiže, nego sumlivoga smo nej našli nikaj. Že smo šteli iti naprej, gda se naš pes zažene za kókošami. Mislili smo, ka bi rad meo kokošinjo pečenko, pa smo se dale nej brigali za njega. Samo vojak, šteromi je bio pes zročeni, ga je začno nazaj zvati. Pes pa, kí je inda rad bogao, je zdaj nikaj nej šteo čüti, nego je bežao naprej, tüdi te, gda so kokoši v drügi kraj začnole bežati. Pes je nato hitro premino, kak či bi ga požrla tla. Vojak se je paščo za njim z revorvov v roki. Psa je nej bilo več nindri, bilo je pa čüti, ka pod zemlov nekaj ječi. Gda so se vojaki približali k tistomi mesti, so vidli, ka je v plitvoj jami na sredi pola bilo skritih osem ruskih vojakov. V ednoga toga vojaka se je zagnao naš pes tak, ka njemi je raztrgao ritko. Ruse smo odegali s sebov pa smo s pomočjov psa spreglednoli vse pole. Najšli smo ešče koli 150 ruskih vojakov, ki so skrivoma na nas strelali. Od toga časa smo vseli hitro najšli skrite sovražnike. Tüdi ženske pa civilisti so bili večkrat med njimi.

Rešilna knjigica.

Domobranec Weis z vesi Verebély je bio v ognji pri Lublini. Bio je zadet od krugle pa bi gotovo spadno, či ne bi meo v žepi molitvene knjigice, štero njemi je dala njegova skrbna žena, gda je od nje slovo jemao. Moč krugle se je pri vdarci na knjigico strla — pa je to rešilo Weisa.

Glási.

Pesem od risál nam je poslao Simon Štefan voják v Šülinec, ki je v Beči kak ranjenec pri polki, v šteroi zaistino mile reči odkriva. Vse se je pomladilo zdaj, piše, vse je pognalo, ftičice gnezde skládajo, trávniki so z rožicami nabiti, vse kaže novoga *düha*, vse nas opomina na *svetoga Düha*, ki če obišče naša srca i nas na pravo pot spravi: »Te bodejo srca naše risálsčeki spodobne, Te bodemo z fticami nevküp Ježuša dičili, Te on bode nás čüvao od več tak krvne bojne«, i s tem dokonča svojo pesmico. — I to je zaistino tak. Svet se spokoriti more, če šče mir vživati.

Bobinke ali osepnice se širijo po našem sosednom Dolnjem Medjimurji. Više 50 lüdi je zbetežalo na njih i pét jih je že mrlo.

Ponesrečeni kvardijan. V Kanizs-i se je na kolodvor pelao Ozorai Izidor franciškanski kvardijan, bivši provinci-jal. Kda se je prek po šinjah vozo, njemi je kola pod sé dobila vlákova péč, i njé pa njega popolnoma vküp

zdrüzgala. Eden konj je tüdi pogino, kičijaš je pa teško ranjeni.

Táborska pošta stavila. Táborska pošta en čas ne bo vozila zavitkecov do 350 grammov, záto ka ne láda z razpošilanjom.

Smejo se penezi poslati na Rusko. Vsaka pošta sprejme peneze znova i odpoše na Rusko.

Navuk za tretji red bo v Črensovcih dnes, 30-ga mája ob poltneh popoldnévi.

Pomirilna i prosilna pobožnost v Črensovcih. Dnes, 30-ga mája bo pomirilna procesija za odpüščenje grehov, za povrnjenje grešnikov i prosilna za mir i našo zmago. Iz vsake občine pride lüdstvo z procesijov *i ki li more, naj bós pride*, — ob šestih bo navuk, po navuki pa litanijo pred Nájsvetejšim. Po pobožnosti do vsi z procesijov šli nazaj domo. Oprosi se vsaki, naj té dén ne je mesá i ne pijé nikše opojne pijače, to je ne vina, ne pive, žganice i naj dosta moli za našega svétoga očó.

Dár vojákov. Naši mili vojáki iz srbskoga bojišča so nam poslali po Magdič Ivani na podporo katoličanskoga slovenskoga tiska 26 K 20 fil. — Kralica majnikova njim naj povrné té plemeniti, v njénom meseci posláni dár.

Zgrábleni rusi. Preminole dnéve so v okolici Pertočkoj zgrabili ednoga rusa, šteri je odskočo z feldbachskoga vjetniškoga tábora i ga odegali v Soboto. V lendavskoj okroglini so pa štiri zgrabili i je spravili v Lendavo.

Mrtev vojak. Od sodnije lendavske je prišo glás, da je Magdič Jožef, sin bivšega rávnotoga iména cehmeštra z Gornje Bistrice, mrtev. Lehka bodi tomi dobromi mladomi moži, tüja zemla.

Törjanska cerkev se dogotávla. Vse je že lepo obokovano, stené se mortajo, gladijo i ešče letos, če dober Bog nači ne zravna, bo sijajno posvečüvanje.

Ranjencov je pripelani preminole dni v Szombathely više 700.

Sejnye v Lendavi bo vütro, to je 31-ga mája.

Premenjeni polki. Z velikov slovesnostjov se je poslovio naš 48. polk iz Kanizse, šteri je premeščen na Česko v Pilsen. Na njegovo mesto pride češki polk.

Naš višji pastér se je dnes tüdi vdeležo v Budapešti držane velikanske prosilne procesije.

Plebanoški izpit, ali eksamen z cela so z našega krája srečno préstali *Kühar* Štefan beltinski administrator, *Krantz* Jožef sobočki i *Szép* Ferenc lendavski kaplan, ki so zdaj popolnoma zvršili poskušnjo i svedočanstvo dobili *Kiss* Koloman administrator bedenički je pa polovico opravo srečno. Vsem čestitamo. — Ki toga ekzámena nema, se ne more na faro potrditi. Deva se pa navadno na dvá hipa, a sme se pa tüdi na 1, 3 i 4 hipe.

Istrijski pribežniki so se naselili v županiji Vas. Pribežali so od talijanske mejé.

Vlomljen šparavec. V Szombathelyi v stolnici je razvzdana deca šparavec gorvtrgnola. Redarje so je zadobili. Deca je strahovito pokvarjena na vse kráje. Jedino rešilo za njé je pogosto obhajilo. Ali kde se obhajajo pogostoma?

Pokvarjenost v Szatmár županiji. Szatmár mesta redárski stotnik *Tan-kóczy, Galgóczy Árpád*, okrajni glavár, mestnoga ravnitelstva tanáchnik *Bartha Koloman*, vnogo veleposestnikov fiskališ, živinozdravnik i druga velika gospoda je po pravičnom ravnanji *Sándor Janoša* ministra prijéta zato ka so dobre konje vojaške sebi zadržali, slabe pa vojski poslali i druge vkanjivosti delali. — Le naj se čisti domovina.

Koliko vojske má talijan? Az afrikanskimi četami vréd 3 in pol milijona. Z težáki ali delavci vréd se do 4 milijone ljudi gene v Italiji i stopi v vojno službo ob časi bojne.

Koliko je talijanov? V Italiji 28 milijonov, 6 milijonov prebivalstva je druge materne reči, ešče slovencev je okoli Venecije 40 jezér; Zvün (Taljanskoga pa je talijanov v Austrii) 768 jezér, na Francuzkom 1 milijon i 100 jezér, v Afriki 125 jezér i na Švicarskom više 300 jezér. V Austriji so talijanje v máloj menjšini poleg nemcov, slovencev i Hrvatov ne samo poprek, nego ešče v tistih krajej, kde prebivajo, kak napriko v Gorici, v Istri i Trsti. V samom Trsti je polovica več Hrvatov, posebno slovencev, kak taljanov.

Imenik od przemyslskih zevzétnikov je z Ruskoga ešče nej popolnoma doposlan. Dozdaj so samo imena 2400 častnikov prišla.

Romanje k Majki Božji na Horvacko je letos lepi uspeh melo. Naši Slovenci so v velikom številu obiskali to glasovito romarsko mesto. Iz Crensovec, Šobote, Beltinec, z sosedne Štrigove so celo procesije hodile na to božo pot, štera je zdaj za volo žalostnoga bojnoga vremena genliva i zaistino pobožna bila.

Edna prigodba je samo razžalostila romare: nikša tolvajija se je med njimi pripetila, ali tá se je túdi sledkar poravnola. — Tolvaja ne vzéti nikdár med romare, bodi odsehmal regula.

Drúgo pripetjé je pa kazalo na Marijino posebno obrambo. Kda so si romarje stan prosili v nehviti na vrhi Razkrižom, je je hišni gospodar ne pod streho pústo. Ikak je spregovoro to nelúdno reč, — „nimate tú mesta“ — njem je v sfisla tresnilo. Prestrašen je zdaj na ves glas zvaó nazaj romare i ž njimi vréd goréče častio Bl. D. M. ki je v veri dozdam mláčen bio. Strelje hišo poškodovao a ne je je vužgao.

Vdarilo je v Hosszuperesztégi v cérkev med dečke, ki so pred obláke zvonili. Trijé so k mesti mrli, pét jih

je pa teške ranjenih. V cerkvi je vsikdár jako vleklo, to je zrokúvalo nesrečo.

Potrdilo. Lendvarska bolnišnica potrdi, da je z Vélke Polane dobila 1 K 05 fl. pez, 143 belic, i 30 litrov graha.

Že vütro ali poutri zna túdi zbetažati ešče dnes zevsema zdrav človek na od prepaha, prehlajenja ali mokročé doblenom protini, na trganji, na otrpnjenosti šinjeka, dobi trganje ali se njemi pa pri kakšoj nesreči kaj zviné, ali se spožge itd. pa je taksega hipa jako dobro, či mamó pri hiži Fellerov „Elsa-Fluid“. — 12 glažkov pošle franko za 6 koron vsakomi čitateli E. V. Feller, lekarnar, Stubica, Centrala 146 (ž. Zagreb), ka bo to izvrstno vrasstvo vseli pri rokaj meo. — Obednom je pa dobro naročiti túdi Fellerove čiščujoče „Elsa-kruglice“, 6 škatul stane 4 korone 40 fl. To dvoje vrasstvo vküper tvori zaneslivo domačo lekarno (pateko), štera nam dostakrat izvrstno slúži, pa štero bi si mogeo vsaki spraviti.

Najnovéše.

Nemci so pokaštigali mesto Antwerpen ár so nepoznáne osebe poškodovale hiže nemških stanovnikov. Mesto more 23 jezero frankov pláčati.

25 jezero rusov smo zgrabili v dvema dnévoma pri San potoki, kak nam to z bojišča máj. 26-ga glásijo.

Taljanski kráo je na bojišče odpotúvao.

Pošta.

Zvér Martin Lipa. Od Prša Štefana z Brezovice je že dáni glás v Novinah. Ne vejo za njega, da je nikši glás ne prišo od njega. **Vogrincič L. Cankova.** Antoniji Sapác v Newyork Dodd Alee 37. se rédno pošilajo novine i dozdam so ešče nej nazájprišle. Bi je stavili? Dajte odgovor. **Kod. L. Tišine.** Novine so v pétek odposlane bile z Szombathelya, záto ka je v četrete svétek bio, kda ne dela naša tiskarna. Preveč božno zvézo maté, ka ste je komaj v ponedelek dobili. Ve kleti nikak nači napravimo. **F. Š. C.** Ne trebe vse vervati, kaj ljudje gučijo. Čem dale pride reč, tem več laži se na njo zgrabi. Koga pa nogé bolijo, si ne more nači pomagati. Pa morebit ne sedi dühovnik, kda se betežniki domo pela, čeravno Jezusa dragoga nosi z seboj? dovoljeno je sedečki moliti, zlásti če što zrok ešče má za to. **Sakovič Ivan. Zenkovci.** Vrečič Števan je aprila 3-ga ozdravo v Kaniži i se je nazaj na bojišče odposlao. Odtistimao ešče ne bilo javleno, da bi se njemi kaj bilo pripetilo. Od ovih štere pozvedávate, dozdam túdi nej prišo glás, da ne bi živeli. **Györek Peter. Bükovnica.** Györek Jožef rojen v Bükovnici l. 1887-ga ali 84-ga je ranjen. V Filóvci rojen Djörek Jožef je pa v Keszthelyi ozdravo i apr. 10-ga nazaj odposlan na bojišče. V šteroj bolnišnici bi ležao ranjen prvejši, je ne naznanjeno. **Szabó Mihala žena. Radmozanci.** Tvoj mož je preminó. Brščas je vlovlen. **Novak Jožefa žena. Lapšina. Gregor Ferencza žena. Krog. Števanec M. Petánci. Casar Matjaš. Bogojina. Olaj Marija. Beltinci.** Od vaših dozdam ešče nikši glás ne prišo. Če pride, naznanim. **Oslai Martin. Filovci. Horvat Treza. Bogojina. Berdén Marko Filovci. Horvat Ferencza žena. Filovci.** Vaše goriščejo na Ruskom med vlovlenih. Gđa kakši glás dobim, vas obvestim.

Vsemi. Ki vlovlene má, naj piše na: **Hadifogyokat gvámolító Egyesület Budapest, IX. Üllői-ut 1.** Tüodnet dobi navodilo, kak se mro vlovleni goriskati.

Moč pa pravica

Neprestani boj je naše življenje. Nej samo boj za vsakdenešnji krúh, nego túdi boj za drúgo materijalno blago, za idealne zahteve, za poštenje, čast pa za vnogokaj drúgoga. Vsaki pa ne zmaga v tom boji, či ravno ka po zakoni ma pravico. Vej že pesnik pravi: „Živomi pravico!“ Mirno pa lejko povemo: pravico ma zdrav. Ka pomaga najmre človeki či zna, ke je pravica poleg postave na njegovo strani, či pa nema moči, svojo pravico túdi dognati. Pri boji za vsakdenešnji krúh trebe stalnost pa moč.

Gledati moremo záto, ka ostanemo zmerom zdravi pa močni, motenje zdravja pa boleče trpljenje moremo hitro odpraviti, pri čem nam jako dobro slúži Fellerov bolečine vtišajoči „Elsa-Fluid.“

Pri reumatični, protinskih ali neurálgičnih bolečinaj, pri bodanji, trganji, pri prehlajenjej, pri prepahi, pri bolečinaj v križeci, pri bodlaji v ledevaj, pa drúgih od napora doblenih bolečinaj, vtiša bolečine, črstvost dá, pa krepí.

Čtímo, ka piše eden učitel od Fellerovoga „Elsa-Fluida“:

Povsem nedovedoč sam najšeo nekolko glažkov Vašega „Elsa-Fluida.“ Jako dobro mi je slúžo pri mojih zastaranih bolečinaj. Učinek je bio narovnoč čüdovit. Prosim, proslite mi včasi tucat svojega domačega vrasstva. Vagner Ivan, učitel, Veisbirach, Koroško.

Naši čitateli bi mogli Fellerov „Elsa-Fluid“ meti doma, vej stane za poskušnjo tucat samo 6 koron franko (to je s postninov vred.) Pravo vrasstvo se pa dobi samo od lekarna E. V. Feller, Stubica, Centrala 146. (ž. Zagreb).

Hasek nam prinese

živinoreja, či več skrbi obračamo na krmljenje. Skušeni gospodar zna, ka more Fellerov „Elsa“ živinski prah mešati med krmo, či šče, ka bi njemi konji ostali zdravi, ka bi postali debeli pa bi pridobili na šmečavi, či šče, ka bi kokoši bole nešle, krave pa ka bi več mleka mele. V rabi je pri jezerih gospodarstvaj, záto ka ljudi tek, pomaga prebavlati, pa ka omogoči popolno izrablanje krme, prepreči nalezlive bolezni, krepí kosti, želodec pe živce. 5 škatul stane 5 koron, 1 škatula s pakivanjom 1 korono. Pravo se dobi samo pri lekarnari E. V. Feller, Stubica, Centrala 146. (ž. Zagreb)

Kvar delajo

stvarci v künji, v pivnici, v gredaj, v gorica, v sobi pa túdi v štali, záto ka mühe prle na nesnago, zátem pa na hrano sedajo, jo onesnajžijo pa tak širijo betege; moli, listne vüši pa kébri v hiži delajo kvar, stence, buhe, vüši sopa ljudem pa živinčetom na težavo. Vse te stvarce tak v sobi, kak v künji, v štali pa v ogradi včasi pa gotovo odpravi pravi Fellerov „Elsa prah za stvarce,“ štero je najbolše vrasstvo za preganjanje stvarcov. 5 velikih škatul stane 5 k., 1 škatula s pakivanjom 1 korono. Dobi se pa to pravo vrasstvo samo pri lekarnari E. V. Feller, Stubica, Centrala 146. (ž. Zagreb.)